

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

VILNIAUS UNIVERSITETO TEORINĖS FIZIKOS IR ASTRONOMIJOS INSTITUTAS

2005 m. balandžio 13 d. Nr. 1050-10-33

Vilnius

1. Santrauka

Vilniaus universiteto Teorinės fizikos ir astronomijos institutui (toliau – Institutas) 2004 metams dviejų programų vykdymui patvirtinta 3 035,8 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų, o panaudota 2943,7 tūkst. Lt. Finansų ministerijai pervestas nepanaudotas 2004-01-01 0,1 tūkst. Lt likutis Specialiosios programos lėšų negražintas, paliktas Institutui 2005 metams.

Mes surinkome pakankamų audito įrodymų, kurie duoda pagrindą pareikšti nuomonę apie Instituto 2004 metų finansinės atskaitomybės teisingumą.

Audito metu nustatyta, kad Instituto Išlaidų vykdymo 2005-01-01 balanso likučiai neteisingai atskleisti, nes pavaldžios įstaigos duomenys nepateikti suvestiniame balanse ir neteisingai atskleistas ir įvertintas apskaitos registruose ilgalaikis ir trumpalaikis turtas. Negalėjome pritaikyti audito procedūrų (atlikti inventorizacijos), kad įsitikintume jog į apskaitos registrus įtrauktas 1521,2 tūkst. Lt turtas, esantis užsienyje (Uzbekijoje), iš tikrųjų yra, bet jis nuo 1993 metų nacionalizuotas. Priėmus sprendimą dėl šio turto nurašymo ar kitą sprendimą, reikės atlikti sąskaitų koregavimą. Institute sukurtos einamosios ir paskesniosios vidaus kontrolės procedūros neveikė taip, kad užtikrintų tinkamą apskaitos tvarkymo kontrolę, ilgalaikio ir trumpalaikio turto, pajamų ir išlaidų atskleidimą ir įvertinimą apskaitos registruose ir finansinės atskaitomybės formose. Institute yra teigiami pokyčiai apskaitos politikoje ir finansų kontrolėje.

2. Audito užduotis

Valstybinį finansinį auditą atlikome Valstybės kontrolės Finansinio audito 5-ojo departamento direktorės 2004-06-07 pavedimu Nr. 1050–10.

Audituojamas subjektas Vilniaus universiteto Teorinės fizikos ir astronomijos institutas yra universiteto mokslo instituto statusą turinti biudžetinė valstybės mokslinių tyrimų įstaiga, įsteigta tarptautinio lygio teorinės fizikos ir astronomijos moksliniams tyrimams vykdyti, jis padeda Vilniaus universitetui ir kitoms aukštosioms mokykloms rengti mokslininkus ir aukštos kvalifikacijos specialistus. Institutas yra viešasis juridinis asmuo, turintis antspaudą su Lietuvos valstybės herbu ir savo pavadinimu, taip pat sąskaitas bankuose, Institutas turi astronominę stebėjimų bazę Lietuvoje (Molėtų astronomijos observatoriją), taip pat vykdo Planetariumo Vilniuje steigėjo funkcijas.

Adresas – A. Goštauto g. 12, Vilnius, identifikavimo kodas LT-111955938.

Instituto steigėja – Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Audituojamu laikotarpiu Institutui vadovavo direktorė habil. dr. Gražina Tautvaišienė, apskaitos tarnybai – vyriausioji buhalterė Vanda Bobrova.

Audito tikslas – įvertinti vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, valstybės turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl 2004 metų finansinių ataskaitų.

Atlikome išankstinį tyrimą, įvertinome vidaus kontrolės aplinką, rizikas, nustatėme, kad Instituto vadovybė priėmė (įdiegė) aukščiausio lygio finansų ir vidaus kontrolės procedūras, mažinančias galimą rizikos poveikį, vidaus kontrolės sistema sukurta, ji yra patenkinama. Instituto vadovybė operatyviai reagavo į pateiktas pastabas, audito metu šalino nustatytus neatitikimus, pažeidimus.

Atlikome Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-01 balanso (forma Nr. 1), Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2005-01-01 ataskaitos (forma Nr. 2) ir kitų apyskaitų (forma Nr. 3, 4, 5, 6, 7, 8, B-3, B-9, B-11) auditą.

Ši ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Lietuvos Respublikos Seimui dėl metinės biudžeto apyskaitos, biudžeto projekto ir ataskaitos apie valstybei nuosavybės teise priklausančių turta, dalis. Ataskaita pateikia tik audito atliktus ir nustatytus dalykus ir nustatytus faktus, o finansinės atskaitomybės vertinimas bus nurodytas valstybinio audito išvadoje, kuri bus pateikta Valstybinio audito reikalavimų nustatytu laiku.

3. Audito atlikimo tvarka ir audituotos sritys

Instituto auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus, patvirtintus Valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymu Nr. V-26 (Žin., 2002, Nr. 20-790), ir vadovaujantis kitais teisės aktais, reglamentuojančiais biudžetinių įstaigų apskaitos tvarkymą ir asignavimų naudojimą, ir pagal Valstybės kontrolės finansinio audito 5-ojo departamento direktorės patvirtintą audito planą.

Mes ištyrėme vidaus kontrolės aplinką, darbo užmokesčio, ilgalaikio ir trumpalaikio bei finansinio turto, įsiskolinimų ir kitų išlaidų apskaitos sričių vidaus kontrolės procedūrų veikimą. Siekdami sumažinti audito riziką pagal audito programas atlikome ilgalaikio, trumpalaikio ir finansinio turto, sąskaitų uždarymo sričių savarankiškas (detalias) didelės apimties procedūras, darbo užmokesčio sričių vidutinės apimties procedūras, įsiskolinimų ir kitų išlaidų apskaitos sričių mažos apimties procedūras.

Mes dalyvavome kaip stebėtojai, atliekant Instituto turto metinę inventORIZaciją. Jos metu nustatėme, kad faktinis materialinių vertybių kiekis ir suma atitinka buhalterinės apskaitos duomenis. Negalime patvirtinti Instituto Ilgalaikio materialiojo turto 2005-01-01 apyskaitoje (forma Nr. 3) 2 eilutėje nurodyto (ilgalaikio turto pradinė vertė – 1521188 Lt, turto nusidėvėjimas 513073 Lt, turto likutinė vertė – 1008115 Lt, trumpalaikio – 693,09 Lt) materialiojo turto ir Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2005-01-01 apyskaitoje (forma Nr. 4) 18 eilutėje nurodyto 0,7 tūkst. Lt trumpalaikio turto verčių. Negalime patvirtinti šiomis sumomis Išlaidų sąmatų vykdymo 2004-01-01 balanso 2 ir 9 eilutėse Ilgalaikio ir trumpalaikio turto likučių, nes faktiškai šio turto nėra (jis yra nacionalizuotas). Institutas nevedė ilgalaikio turto apskaitos kortelių, buvo naudojami senos formos aprašų blankai, materialiai atsakingas asmuo nevedė apyvartos žiniaraščių (knygos ar kortelių).

4. Audituojamos įstaigos finansinės veiklos rezultatai

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-02-03 nutarimu Nr. 110 „Dėl 2004 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo pagal tvirtinamas programas patvirtinimo“ (2004-07-21 nutarimo Nr. 926 redakcija) pagal vykdomas programas Institutui skirta:

- 2170 tūkst. Lt vykdyti programą „Tarptautinio lygio potencialo palaikymas ir tyrimų plėtojimas“ (kodas 1.1);
- 734 tūkst. Lt vykdyti programą „Specialioji programa“ (kodas 88.8).

Institutui 2004 metais pagal vykdomas programas buvo patvirtinta 3035,8 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų, gauta 2943,7 tūkst. Lt (iš jų: 131,8 tūkst. Lt – didinti minimaliąją mėnesinę

algą). Institutas panaudojo 2943,7 tūkst. Lt patvirtintų valstybės biudžeto asignavimų ir jų neviršijo, negavo (nesurinko) 92,1 tūkst. Lt.

Lyginant kasines išlaidas su faktinėmis nustatyta, kad kasinės išlaidos sutampa su faktinėmis išlaidomis. 2004 metais Institutas už 40 tūkst. Lt įsigijo ilgalaikio turto ir atliko statybos paslaugų už 33,9 tūkst. Lt, kurios neįrašytos Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitoje, forma Nr. 2.

Institutas kreditorinio ir debitorinio įsiskolinimo 2004-01-01 metų pradžioje ir 2005-01-01 metų pabaigoje neturėjo.

Institutas 2004 metais iš Lietuvos valstybinio mokslo ir studijų fondo gavo 67,6 tūkst. Lt pavedimų lėšų pagal sudarytas sutartis, iš Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos 246,1 tūkst. Lt pagal įsakymus, įvairioms išlaidoms (ekonominės klasifikacijos kodą 2211330) ir kitų lėšų iš Europos Sąjungos (6 programa) 222,7 tūkst. Lt, iš užsienio subjektų 136,6 tūkst. Lt pagal sudarytas sutartis, įvairioms išlaidoms.

Pagal Švietimo ir mokslo ministerijos ir Lietuvos valstybinio mokslo ir studijų fondo reikalavimus Institutas pateikė Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2005-01-01 ataskaitas, forma Nr. 2, kuriose nurodė, kad visas gautas lėšas panaudojo pagal vieną išlaidų ekonominės klasifikacijos kodą 2211330, „kitos paslaugos“.

Lietuvos valstybinio mokslo ir studijų fondo sutikimu, pagal sudarytą sąmatą prie sutarties (kurioje nurodyta, kad Institutas panaudos gautas lėšas ir turtui įsigyti), Institutas įsigijo 7,5 Lt tūkst. ilgalaikio turto, panaudojo 24,7954 tūkst. Lt darbo užmokesčiui, 7,68657 tūkst. Lt, soc. draudimo įmokoms. Švietimo ir mokslo ministerijos skirtas lėšas pagal nurodymą panaudojo 8,9 tūkst. Lt ilgalaikio turto įsigijimui, 55,5 tūkst. Lt darbo užmokesčiui, 17,2 tūkst. Lt soc. draudimo įmokoms, 1,6 tūkst. Lt komandiruotėms, 9,30 tūkst. Lt autoriniams darbams ir kt.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-08 nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“, ir 1991-11-23 nutarimas Nr. 483 „Dėl mokslo ir studijų institucijų mokslo darbuotojų, kitų tyrėjų ir dėstytojų darbo apmokėjimo“ reglamentuoja minėtų įstaigų ir institucijų darbuotojų darbo užmokesčio, priedų, priemonių ir vienkartinį piniginių išmokų mokėjimą iš darbo užmokesčio fondo lėšų. Taigi mokant šių institucijų ir įstaigų darbuotojams darbo užmokestį iš pavedimų lėšų nei jo dydžio, nei jo skyrimo ir mokėjimo tvarkos nereglamentuoja joks teisės aktas, todėl darbo užmokestis, priedai ir priemonės mokamos neriboto dydžio.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 04 26 nutarimu Nr. 478 patvirtinta Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarka nustato, kokia tvarka yra skiriamos valstybės biudžeto lėšos ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui sukurti, įsigyti arba jo vertei padidinti valstybės institucijoms, įstaigoms ir įmonėms, savivaldybių įstaigoms ir įmonėms. Asignavimų valdytojai – Švietimo ir mokslo

ministerija ir Valstybinis mokslo ir studijų fondas, skirdami valstybės biudžeto lėšas Vilniaus universiteto Teorinės fizikos ir astronomijos institutui pavedimams vykdyti, turėjo informaciją (pagal pateiktas išlaidų sąmatas ir pavedimų įvykdymo atskaitas), kad institutas už pavedimų lėšas planuoja įsigyti ilgalaikio turto. Tokiu būdu, Švietimo ir mokslo ministerija bei Valstybinis mokslo ir studijų fondas, skirdami valstybės biudžeto lėšų ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui įsigyti, ir Institutas, panaudodamas valstybės biudžeto lėšas ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui įsigyti, nesilaikė minėto Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo nuostatų.

Audituota 2004 metų finansinė atskaitomybė.

5. Reikšmingos klaidos, pažeidimai, netikslumai, turėję įtakos finansinių ataskaitų teisingumui

Institutas, nevykdydamas Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo (2001-11-06 Nr. IX-574) 6 straipsnio 2 dalies reikalavimų, nesivadovaudamas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-01-16 įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 3 punkto nuostata, neįtraukė į metinę atskaitomybę (balansą) pavaldžios įstaigos VU TFAI Planetariumo 2956 tūkst. Lt turto (iš jo 2807 tūkst. Lt ilgalaikio ir 33 tūkst. Lt trumpalaikio turto). Dėl to, kad Institutas metinę atskaitą pateikė neįtraukęs pavaldžios įstaigos balanso duomenų, Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-01 balanso aktyvas ir pasyvas neteisingai įvertintas (2956 tūkst. Lt) ir atskleistas nesilaikant apskaitos principų ir taisyklių, neužregistruoti visi balansiniai likučiai: **Aktyvo dalyje** Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto likutis (2 eil.) sumažintas 2807 tūkst. Lt, Medžiagų ir maisto produktų likutis (7 eil.) sumažintas 25 tūkst. Lt, Trumpalaikio turto likutis (9 eil.) sumažintas 33 tūkst. Lt, Lėšų, gautų už teikiamas paslaugas likutis (15 eil.) sumažintas 43 tūkst. Lt, Kitų lėšų kasoje likutis (18 eil.) sumažintas 1 tūkst. Lt, Atsiskaitymų su tiekėjais ir rangovais (25 eil.) likutis sumažintas 44 tūkst. Lt, Atsiskaitymų su biudžetu (30 eil.) likutis sumažintas 1 tūkst. Lt, Atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais (32 eil.) sumažintas 2 tūkst. Lt, **Pasyvo dalyje** Finansavimo iš kitų šaltinių (44 eil.) likutis sumažintas 6 tūkst. Lt, Materialiojo turto nusidėvėjimo (46 eil.) likutis sumažintas 1727 tūkst. Lt, Ilgalaikio turto fondo (49 eil.) likutis sumažintas 1080 tūkst. Lt., Trumpalaikio turto fondo (50 eil.) likutis sumažintas 33 tūkst. Lt., Pajamų už teikiamas paslaugas (55 eil.) likutis sumažintas 46 tūkst. Lt., Tikslinių atsiskaitymų (61 eil.) likutis sumažintas 15 tūkst. Lt., Atsiskaitymų su biudžetu (62 eil.) likutis sumažintas 40 tūkst. Lt., Atsiskaitymų su debitoriais ir kreditoriais (66 eil.) likutis sumažintas 9 tūkst. Lt. (Po mūsų pastebėjimo Institutas, pateikdamas 2005 metų pirmo ketvirčio atskaitomybę, į Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-04-01 balansą (forma Nr. 1), pateikė VU TFAI Planetariumo balanso likučius).

Institutas neatliko materialinių vertybių (ilgalaikio turto pradinė vertė 1521,2 tūkst. Lt, turto nusidėvėjimas 513,1 tūkst. Lt, ilgalaikio turto likutinė vertė 1008,1 tūkst. Lt, trumpalaikio 0,7 tūkst. Lt), esančių užsienyje (Uzbekijoje), inventorizacijos. Šis turtas nuo 1993 metų nacionalizuotas Uzbekijos valstybės. Mes negalėjome pritaikyti audito procedūrų, kad įsitikintume, jog apskaitos registruose apskaitytas ilgalaikis turtas iš tikrųjų yra. Šiuo metu dar neaišku, koks sprendimas bus priimtas, nes apie tai informuoti Prezidentas ir Vyriausybė, vyksta tarptautinis susirašinėjimas. Priėmus sprendimą nurašyti kitos valstybės nacionalizuotą turtą ar susitarus valstybėms priimti Instituto valdomą turtą kaip tarpvalstybinį įnašą ar kitą sprendimą, reikės atlikti sąskaitų koregavimą (sumažinti ilgalaikio turto likutį 1521,2 tūkst. Lt, sumažinti ilgalaikio turto nusidėvėjimo likutį (šiuo metu nusidėvėjimas 513,1 tūkst. Lt), sumažinti trumpalaikio turto likutį 0,7 tūkst. Lt) todėl mes negalime teigti, kad visas ilgalaikis turtas yra teisingai atskleistas finansinėse ataskaitose ir nurodyti tik Institutui priklausantys ir teisingai įvertinti aktyvai ir pasyvai. Dėl to negalime patvirtinti Instituto Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-01 balanso (forma Nr. 1) 2 ir 9 eilutėse „Ilgalaikis turtas“ ir „Trumpalaikis turtas“, 49 ir 50 eilutėse „Ilgalaikio turto fondas“ ir „Trumpalaikio turto fondas“, 46 eilutėje „Materialiojo turto nusidėvėjimas“ likučių teisingumo, Ilgalaikio materialiojo turto 2005-01-01 apyskaitoje (forma Nr. 3) 2 eilutėje nurodyto materialiojo turto vertės ir Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2005-01-01 apyskaitoje (forma Nr. 4) 18 eilutėje nurodyto trumpalaikio turto vertės.

Nesivadovaudamas Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos (toliau – Tvarka), patvirtintos 2001-03-16 Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu Nr. 70 38 ir 303 punkto nuostatomis, Institutas panaudos teisėmis valdomą ilgalaikį turtą (kompiuterį, kurio bendra vertė 3349 tūkst. Lt) neteisingai apskaitė Ilgalaikio turto ir fondo 01 ir 250 sąskaitose, padidino ilgalaikio turto ir fondo vertę šia suma, o neapskaitė nebalansinėje sąskaitoje, kaip tai nurodo minėti punktai. Dėl neteisingo ilgalaikio turto įregistravimo apskaitos registruose, neteisingai nurodyti Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-01 balanso likučiai: Ilgalaikio turto likutis (2 eil.) ir Ilgalaikio turto fondo likutis (49 eil.) padidintas 3349 tūkst. Lt. (Po mūsų pastebėjimo, Institutas 2005-04-01 Didžiojoje knygoje ir pateikęs 2005 metų pirmo ketvirčio atskaitomybę Išlaidų sąmatų vykdymo balanso nebalansinėje 01 (Išsinuomotas ilgalaikis turtas) sąskaitoje (59 eil.) nurodė pagal panaudos sutartį gautą 3349 tūkst. Lt vertės ilgalaikio turto likutį, sumažino 3349 tūkst. Lt ilgalaikio turto (2 eil.) ir ilgalaikio turto fondo (49 eil.) sąskaitų likutį).

Nevykdydamas Tvarkos 31 punkto nuostatų, Institutas ilgalaikio turto vertę apskaitė be išigytų kompiuterių įdėtinių detalių išlaidų (11647,6 Lt sumai). Šia suma neteisingai padidinta trumpalaikio turto vertė ir apskaityta 07 subsąskaitoje „Trumpalaikis turtas“. Dėl neteisingo ilgalaikio ir trumpalaikio turto atskleidimo ir įvertinimo, Instituto Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-01 balanse (forma Nr. 1) neteisingai nurodyti likučiai: ilgalaikio turto (2 eil.) likutis ir ilgalaikio

turto fondo (49 eil.) likutis sumažintas 11,6 tūkst. Lt, o trumpalaikio turto (9 eil.) ir trumpalaikio turto fondo (50 eil.) likutis padidintas 11,6 tūkst. Lt. (Po mūsų pastebėjimo, Institutas buhalterinėje apskaitoje ir Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-04-01 balanse pateikė teisingus likučius).

Nesivadovaudamas Tvarkos 27 punkto nuostatomis 019 subsąskaitoje „Nematerialusis turtas“ apskaityti neturinčio materialios substancijos turta, Institutas šioje subsąskaitoje neteisingai apskaitė 37,4 tūkst. Lt vertės naujai įsigytą ilgalaikį materialų turta (kompiuterius). Dėl neteisingo šio ilgalaikio turto atskleidimo apskaitos registruose, Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2005-01-01 apyskaitoje (forma Nr. 3) pateikti neteisingi duomenys apie turto įsigijimą: materialiojo turto (2 eil.) ir įrenginių (11 eil.) vertė sumažinta 37,4 tūkst. Lt, o nematerialiojo turto (22 eil.) padidinta ta pačia suma. Pažymyje dėl ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo ir nurašymo iš apskaitos (formos Nr. 3 priedas) nurodė neatlygintinai gautą (panaudotą) turta kaip naujai gautą, todėl gauto (neatlygintinai panaudoto) ilgalaikio turto vertė (7 eil.) sumažinta 6,1 tūkst. Lt, o naujai gauto ta pačia suma padidinta. (Po mūsų pastebėjimo, Institutas 2005 m. kovo mėn. apskaitoje 37,4 tūkst. Lt padidino naujai įsigyto ilgalaikio materialaus turto kompiuterių 013 subsąskaitoje vertę, o 37,4 tūkst. Lt sumažino nematerialų turta (kompiuterinė programinė įranga) 019 subsąskaitoje vertę).

Institutas 2005-01-01 valiutinėje sąskaitoje sukaupe 1781,6 Lt (540 USD, 102 eurai) lėšų už parduotus leidinius užsienyje, kurių nepervedė Finansų ministerijai į specialiųjų lėšų sąskaitą. Institutas pažeidė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-04-14 nutarimu Nr. 543 (2004-06-15 nutarimo Nr. 751 redakcija) patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos (toliau Tvarka) 22 punktą, kuris nustato, kad valstybės institucijų, įstaigų gautos pajamos už teikiamas paslaugas įmokamos į biudžetą.

Dėl to, kad Institutas neteisingai apskaitė gautas pajamas už parduotus leidinius užsienyje, negalime patvirtinti, kad suvestinėje (spec. lėšų) išlaidų sąmatų įvykdymo 2005-01-01 ataskaitose (forma Nr. 2) nurodytos kasinės ir faktinės išlaidos įvertintos teisingai; atskleistos laikantis apskaitos principų ir taisyklių; baigtos užregistruoti visos ataskaitinio laikotarpio operacijos.

Institute sukurtos einamosios ir paskesniosios vidaus kontrolės procedūros neveikė taip, kad užtikrintų tinkamą ilgalaikio ir trumpalaikio turto, pajamų ir išlaidų apskaitos tvarkymo kontrolę, patikimą apskaitą ir tinkamą finansinės atskaitomybės sudarymą. Už apskaitos tvarkymo kontrolę pagal Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo (2002-12-10 Nr. IX-1253) 4 straipsnio 6 dalies 1 punktą atsako vyriausiasis buhalteris. Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992-03-31 nutarimu Nr. 205 patvirtintų Biudžetinių įstaigų vyriausiųjų finansininkų (buhalterių) nuostatų 2 punktą ataskaitinių duomenų teisingumą užtikrina vyriausiasis finansininkas (vyr. buhalterė), o vadovaujantis 19, 19.1 p. vyriausiasis finansininkas (vyr. buhalterė) kartu su įstaigos vadovu atsako,

jeigu neteisingai tvarkoma buhalterinė apskaita, ne laiku pateikiama arba yra klaidinga buhalterinė ataskaita.

6. Klaidos, pažeidimai, netikslumai, kuriuos audituojamos įstaigos vadovybė turi apsvarstyti ir numatyti priemones jiems pašalinti

Instituto materialiai atsakingas asmuo netinkamai veda ilgalaikio ir trumpalaikio turto apskaitą, nebuvo sudaromas turto apyvartos žiniaraštis (knyga), buvo išrašomi medžiagų reikalavimai. Instituto vyr. buhalterė dalį medžiagų turto nurašė iš karto į išlaidas (kanceliarines prekes ir kt.) ir neapskaitė pirmiausia 063 subsąskaitoje „ūkinės medžiagos ir raštinės reikmenys“, neapskaitė faktinių išlaidų, nevedė 400 sąskaitos registru, ilgalaikio turto kortelių, iš dalies subsąskaitų ir kt., taigi nesivadovavo Tvarkos 6, 89, 233, 292 punktais. Nurodyti trūkumai buvo šalinami audito metu. Institute buhalterinė apskaita bus kompiuterizuota balandžio, gegužės mėnesiais.

Institutas nepatvirtino (nesudarė) 2004 programos sąmatos remonto darbams, t. y. neplanavo materialiojo turto kūrimo ir įsigijimo išlaidų pagal išlaidų ekonominės klasifikacijos 3112 kodą „Pastatai ir statiniai“ (91 eilutė) iš valstybės biudžeto asignavimų lėšų, programos kodas 1.1. Institutas iš kitų paslaugų straipsnio už 33,9 tūkst. Lt įsigijo materialiojo ilgalaikio turto „Pastatai ir statiniai“, kuri įrašė apskaitoje ir balanse 01 sąskaitoje, tačiau jo (33,9 tūkst. Lt ilgalaikio turto) neišrašė į patvirtintą Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2005-01-01 ataskaitą (forma Nr. 2) pagal išlaidų ekonominės klasifikacijos kodą 3112 „Pastatai ir statiniai“ (93 eilutė). Jį įrašė 28 eilutėje, kodas 2211130 „Kitos paslaugos“. Neteisingai įrašė šį ilgalaikį turtą „Pastatai ir statiniai“ Pažymyje dėl ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo ir nurašymo iš apskaitos, forma Nr. 3 (8 eilutė „perrašyta iš vienos subsąskaitos į kitą subsąskaitą“, o reikėjo įrašyti į 2 eilutę turtas įsigytas „iš biudžeto lėšų“).

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 (2004-06-15 nutarimo Nr. 751 redakcija) 79 punkto nuostatomis, asignavimus išlaidoms pakeitus pagal ekonominę klasifikaciją arba sutaupytus asignavimus išlaidoms panaudojus turto įsigijimui finansuoti, atitinkamai tikslinamos sąmatos.

7. Kiti pastebėjimai

Džiaugiamės, jog Institutas 2004 metais siekdamas užtikrinti, kad Instituto finansinė būklė, turtas, fondai ir skolos, uždirbtos pajamos, padarytos kasinės ir faktinės išlaidos būtų tiksliai ir

teisingai pateiktos finansinėje apskaitoje ir finansinėje atskaitomybėje, patvirtino Apskaitos politiką, Finansų kontrolės taisykles, Etikos kodeksą.

Instituto darbuotojai operatyviai reagavo į pateiktas pastabas audito metu ir šalino nustatytus pažeidimus.

Institutas nesudarė dviejų valstybinės žemės sklypų, kuriais naudojasi (žemės sklypų dalies prie pastatų A. Goštauto g. 12 ir Molėtų r. sav. Kulionų k.), žemės naudojimo sutarčių, dėl to Institutas apskaitoje ir metinėje atskaitomybėje nepateikė žemės sklypų kiekio ir vertės sumos. Audito metu Institutas sudarė vieno valstybinės žemės sklypo (Molėtų r. sav. Kulionų k.) žemės naudojimo sutartį, kurią įregistravo Nekilnojamojo turto registro įmonėje. Institutas 2005 m. kovo mėnesį įrašė Didžiojoje knygoje ir Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-04-01 balanso nebalansinėje sąskaitoje (Kitas turtas) 01 pagal panaudos sutartį gautą žemės sklypą, kurio vertė 133584 Lt, plotas 13,9150 ha. Institutas susitarė dėl antro žemės sklypo ribų su bendrasavininkais, 2005-02-02 raštu Nr. SD-20 kreipėsi į Vilniaus m. savivaldybės miesto plėtros departamentą dėl ribų nustatymo ir patikslinimo žemės sklype.

Instituto buvusi vadovybė (direktorius) neužtikrino, kad turtas (finansinis) būtų įregistruotas apskaitoje laiku ir teisingai. Audito metu Viešojo įstaiga „Mokslo ir technologijų parkas“ Institutui (kaip dalininkui) pateikė patvirtinančius dokumentus 2000-07-20 dalininko pažymėjimą Nr. 07/02 apie jo 300 Lt kapitalo dalį viešojoje įstaigoje, kaip reikalauja Viešųjų įstaigų įstatymo (1996-07-03 Nr. I-1428) 14 straipsnio 4 dalies nuostatos. Institutas 2005-03-31 įrašė 300 Lt subsąskaitos 140 „Vertybiniai popieriai“ debete ir Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-04-01 balanse.

8. Rekomendacijos

Atsižvelgdami į ataskaitoje išdėstytus dalykus, siūlome Teorinės fizikos ir astronomijos instituto vadovybei:

1. Naudojamą valstybinę žemę įforminti ir apskaityti laikantis Lietuvos Respublikos teisės aktų ir sukurti vidaus kontrolės procedūras, kurios užtikrintų, kad žemės operacijos būtų įformintos ir apskaitytos pagal įstatymų bei kitų teisės aktų reikalavimus.

2. Užtikrinti, kad gautos pajamos už parduotus leidinius būtų pervedamos į valstybės biudžetą, o pajamos ir išlaidos atskleistos laikantis apskaitos principų ir taisyklių, sukurti kontrolės procedūras, kurios užtikrintų teisingą pajamų ir išlaidų atskleidimą apskaitoje ir finansinėse ataskaitose.

3. Užtikrinti, kad ilgalaikio ir trumpalaikio turto ūkinės operacijos būtų atskleistos laikantis apskaitos principų ir taisyklių, sukurti kontrolės procedūras, kurios užtikrintų teisingą turto operacijų įvertinimą ir atskleidimą.

4. Sustiprinti kontrolės procedūras, kurios užtikrintų asignavimų patikslinimą laiku ir teisingą panaudojimą pagal ekonominės klasifikacijos kodus.

Dėkojame Teorinės fizikos ir astronomijos instituto darbuotojams už tarpusavio supratimą ir pagalbą, atliekant 2004 metų finansinės atskaitomybės auditą.

Apie rekomendacijų įvykdymą iki 2005-07-01 prašome informuoti Valstybės kontrolės Finansinio audito 5-ąjį departamentą adresu Pamėnkalnio g. 27, 01113 Vilnius.

Finansinio audito 5-ojo departamento direktorė

Daiva Bakutienė

Vyresnioji valstybinė auditorė

Danutė Balčiūtė

Susipažinome:

Teorinės fizikos ir astronomijos instituto
direktorė

Gražina Tautvaišienė

Vyriausioji buhalterė

Vanda Bobrova